

Høyringsvar sorenskrivaren i Hordaland tingrett

1. Innleiing

Eg viser til høyringsnotat av 26. januar 2022 med høyringsfrist 26. april 2022.

Dette høyringsvaret er gjeve av sorenskrivar i Hordaland tingrett og handsama i leiargruppa. Ein slik framgangsmåte er på førehand gjort klart med dei tillitsvalde.

I lys av høyringa gjennomførte Hordaland tingrett og Hordaland jordskifterett ei felles samling på Voss 11. mars 2022. Målet med samlinga var å gje alle deltakarane best mogleg innsyn og forståing for fordelar og ulemper med dagens rettskrins kontra tidlegare tingrettar. Frå tingretten heldt følgjande innlegg: Sorenskrivar/direktør, tillitsvalte og tilsette på Lofthus. I tillegg hadde førstelagmann i Gulating eit innlegg.

2. Om dagens Hordaland tingrett

Hordaland tingrett har to rettsstadar – Lofthus (Hardanger) og Bergen. I Hordaland tingrett sin rettskrins er det 18 kommunar med til saman om lag 473.000 innbyggjarar. Til rettsstad Lofthus/Hardanger soknar fire kommunar med 21.366 innbyggjarar. Største kommune er Ullensvang med 10.903 innbyggjarar og den minste er Eidfjord med 915 innbyggjarar. Rettsstad Bergen har 14 kommunar og 451.639 innbyggjarar. Den største kommunen er Bergen med 286.930 innbyggjarar og den minste er Modalen med 378 innbyggjarar.

Sorenskrivar har fast kontor i Bergen tinghus. Rettsstad Lofthus har fire tilsette: To saksbehandlarar, ein tingrettsdommar og ein dommarfullmektig. På rettsstad Bergen er det 88,1 stillingar. I løpet av 2022 vert det 30 faste tingrettsdommarar, kvar av tre er avdelingsleiarar. I tillegg er det 9 dommarfullmektigar. Det er om lag 50 tilsette som ikkje er dommarar. Utanom saksbehandlarar er det direktør, personalrådgjevar, seksjonsleiarar, sikkerheitsleiar, sikkerheitsbetjentar og IKT-tilsette. Bortsett frå sikkerheitsbetjentane arbeider alle disse tilsette med oppgåver på begge rettsstadar.

Vi har 13 faggrupper beståande av både dommarar og saksbehandlarar. Nokre av faggruppene er spesialiserte på den måten at det berre er dei som handsamer denne sakstypen, som f.eks. rettsmekling. Andre faggrupper har medlemmar som har overvekt av saker frå den faggruppa, men der dei andre dommarane også handsamer slike saker. Eit eksempel på det er straffesaker.

Tingretten og jordskifteretten i Hordaland har begge same rettskrins, slik det er i dag. Ved rehabilitering av Bergen tinghus vil vi bli samlokaliserte på rettsstad Bergen.

3. Nærare om dagens Hordaland tingrett

Dagens struktur med Hordaland tingrett gir samla sett ein betre og meir effektiv bruk av offentlege midlar enn som to separate domstolar. Dersom det er ein tingrett, er det mykje enklare å utnytte dei samla ressursane på ein god måte og på tvers av rettsstadene. Dette inneber strengt tatt også tryggare arbeidsplassar på rettsstad Lofthus. Denne rettsstaden har for lite oppgåver sett opp mot bemanninga i dag.

Hordaland tingrett, med dei to rettsstadane, opprettheld utgangspunktet om at rettssakene fysisk sett går der dei gjorde før reforma. Dei fire arbeidsplassane i Hardanger er også sikra ved denne reforma. Dersom ein lovfester dagens struktur og ei minimumsbemanning ved rettsstadar som har

fire dømmende årsverk eller mindre, blir distriktsomsyn tekne i vare på ein betre måte enn før domstolsreforma. Vi opplever at den sterkaste innvendinga mot dagens struktur i Hordaland er ei frykt for «sniknedlegging» av rettsstad og domstolsdrift i Hardanger. Denne uroa kan reduserast med ei slik lovendring.

Det er ikkje slik at ein dommar i distriktet er dårlegare enn ein dommar i større byar. Utgangspunktet er framleis ein allmenndommar som behandlar dei fleste typar av saker. På nokre områder har vi erfart at spesialisering er nødvendig for effektiv og kvalitativt best mogleg behandling av enkelte saksområde. Det vil også vere nødvendig for at tingretten skal vere eit relevant organ for tvisteløysing framfor for eksempel valdgift.

I ein stor domstol vil ein kunne fordele ansvaret for kompetanseutviklinga på fleire. Ein stor Hordaland tingrett sikrar ei systematisk og lokalt forankra fagleg utvikling, blant anna i saker som gjeld barn. Dette vil finne stad utan at det blir opp til nokre få enkeltpersonar korleis denne utviklinga skal finne stad i rettskrinsen. Vi vil lettare kunne utvikle vår eigen domstol til beste for våre brukarar, utan å bli detaljstyrt av andre utanfor tingretten.

3.1 Eksempel på betydning av den nye organiseringa i Hordaland tingrett

Vi skal peike på nokre konkrete eksempel etter samanslåinga. Det tar tid å få gjennomført ei samanslåing, og tid for å finne dei beste løysningane for korleis vi skal handtere to rettsstadar som i Hordaland tingrett. Dersom dagens Hordaland tingrett får eit par år til og utan at faren for oppløysing igjen er overhengande, vil ein sjå ei ytterligare positiv utvikling.

- Vi har redusert talet på dommarar som har leiing totalt sett. I dag er det fire dommarar; sorenskrivar og tre avdelingsleiarar. Før var det ytterligare ein sorenskrivar og ein avdelingsleiar.
- Redusert tal på saksbehandlarar med administrative gjeremål. Ein slepp doble sett med rekneskap, HMS-dokument osv. Den spisskompetansen som frå før var på rettsstad Bergen, f.eks. personalrådgjevar, IKT-tilsette og sikkerheitsleiar, kommer nå begge rettsstadene til gode. Det har for eksempel gitt sitt uttrykk ved digitalisering av rettsalane i Odda og Norheimsund.
- Det er oppretta mange forskjellige faggrupper med eigne fagkoordinatorar, utan personalansvar, og med ansvarlege mellomleiarar for kvart enkelt fagfelt. Det har ført til større fokus på og moglegheit for fagutvikling og kompetanseheving. Det er enklare å drive eit systematisert og langsiktig kompetansearbeid internt i tingretten, ut frå dei samla ressursar og behov vi har.
- Felles intranett med ei rekke rutinar og informasjon lett tilgjengeleg, og som vert halde oppdatert av fagansvarlege. Det gir større likebehandling og sikrar lik kvalitet i heile tingretten.
- Vi har fått større fleksibilitet mellom rettsstadane, særlig med digital behandling, men også ved at dommar reiser mellom rettsstadene.
- Ved sjukdom hos dommar i Hardanger kan den samla domstolen omstrukturere sine oppgåver for å løyse det. Tilsvarande kan gjerast når det er inhabilitet.

- Dommarfullmektig i Hardanger har no fagleg oppfølging av fleire, særleg tingrettsdommar i Lofthus og av sorenskrivaren. I tillegg kjem felles kvalitetssikra rutinar på dei fleste fagområde. Rutinane er også ei god hjelp for saksbehandlarane.
- Trass i at det er for lite arbeid for to heile dommarstillingar i Hardanger, vil ein viss dagens struktur vert oppretthalden kunne ha to tingrettsdommarar i Hardanger. Kapasiteten med to tingrettsdommarar vil over tid vere betre enn med stadig skiftande dommarfullmektigar. Det vil då ikkje vere avgrensingar i den enkelte dommar sine saksområde og mindre inhabilitet dommarane imellom. Den ytterligere ekstra ledige ressursen det inneber, vil enklare og mindre byråkratisk kunne brukast i heile Hordaland tingrett. Ved eigen domstol i Hardanger er det vanskeleg å forsvare ressursbruken med å ha både sorenskrivar og tingrettsdommar.
- Det er liten tvil om at det i Hardanger tingrett var ein større terskel for at den enkelte dommar vart rekna som inhabil. Med å vere ein tingrett er det enklare å motverke dette enn om saka formelt sett må overførast til ein annan tingrett. I Hardanger tingrett måtte ein vere forsiktige med at sorenskrivar rettsmekla, då hele domstolen vart inhabil dersom saka ikkje vart forlikt. Det, og at ein i den grad ein rettsmekla brukte dommarfullmektig til rettsmekling, kan forklare at det over fleire år har vore svært låge tal på rettsmekling i Hardanger.
- Voss Herad høyrer til rettsstad Bergen, men sidan dei er midt i rettskrinsen har Hordaland tingrett auka fokus på å sette rett på Voss. Alt etter tilgjengelege ressursar kan dommar anten kome frå rettsstad Bergen eller frå rettsstad Lofthus. Erfaringa er at det ikkje er like enkelt å bruke dommarar frå to forskjellige domstolar på denne måten. Hordaland tingrett ønsker framover å oftare sette rett på Voss, men det krev betre digitaliserte lokalar på Voss.
- I tillegg kjem spesialisering på særleg rettsmekling, skjønn, førebuing av barnevernssaker og småkrav. Dette blir omtala nedanfor.

3.2 Litt meir om rettsmekling

Både Bergen tingrett og Nordhordland tingrett har i fleire år hatt eiga gruppe av dommarar som rettsmeklar. Dei spesialiserte dommarane har over tid hatt mange rettsmeklingar og opparbeidd seg god kompetanse. Årleg tal på rettsmeklingar kan variere frå om lag 180 til om lag 290. I Hardanger tingrett var det tilfeldig og skiftande i kva grad det vart gjeve tilbod om rettsmekling. Fleire år var det ikkje nokon rettsmeklingar i Hardanger tingrett. I stor grad var det dommarfullmektigar som rettsmekla i Hardanger. Generelt får vi mange tilbakemeldingar frå advokatar om at det er viktig at erfarne tingrettsdommarar har rettsmeklingane.

Erfaring frå fleire domstolar viser at eit godt rettsmeklingstilbod krev spesialisering. Erfaringa over fleire år viser at ikkje berre forliksprosenten, men også talet på rettsmeklingar vert påverka av at det er spesialisert tilbod om rettsmekling. Hordaland tingrett har ei slik gruppe. Dette sikrar eit likeverdig tilbod om rettsmekling i heile Hordaland tingrett.

3.3 Litt meir om barnevernsaker

Vi har nyleg begynt med at tre tingrettsdommarar saksførebur alle barnevernsaker. Dette for å sikre at disse sakene vert behandla effektivt og meir likt. Alle tingrettsdommarane i Hordaland tingrett vil framleis ha hovudforhandlingane i saker om barnevern. Begge delar sikrar ei tilfeldig fordeling av disse sakene mellom dommarane. Tingrettsdommaren i Lofthus er med i gruppa som saksførebur barnevernsakene for heile Hordaland tingrett. Det sikrar oss at vi får utnytta arbeidsressursen i

Lofthus, samtidig som tingrettsdommaren i Lofthus får førebudd fleire barnevernsaker, også frå andre kommunar enn dei fire som soknar til Hardanger. Det er med å utvikle kompetansen til tingrettsdommaren i Lofthus.

3.4 Litt meir om dommarvakt i straffesaker

På rettsstad Bergen er det ei vaktordning med fire dommarar som tar alle sokalla ENE-saker, dvs. fengslingar, tilståingsdommar, oppnemningar, ransakingar osv. Noko av det er reint skriftleg behandling og noko krev rettsmøte. Dommarfullmektigen i Lofthus (Hardanger) deltek i denne vakta på saker frå rettsstad Bergen. Uavhengig av domstolstrukturen har i mange tiår fengslingar og fengslingsforlengingar berre gått i Bergen. Dersom det er skriftlig behandling eller digitale rettsmøte i slike fengslingsforlengingar, kan dommar i Hardanger også delta i behandlinga av slike saker.

3.5 Litt meir om småkrav i sivile saker

Heilt nyleg har vi starta eit prosjekt med ei gruppe dommarar som behandlar småkrava. Det er for å få behandla disse raskare, enklare og billigare. Vi håpar også at vi med dette kan få laga gode rutinar/praksis for å behandle disse sakene meir effektivt. Vi tar sikte på å få avvikla fleire av disse rettsmøta digitalt. Dommarfullmektig i Lofthus er med i denne gruppa og vedkomande vil kunne behandle digitale småkrav frå begge rettsstadane. Dei andre i gruppa er tingrettsdommarar frå rettsstad Bergen.

3.6 Skjønn – sivile saker

Hordaland tingrett har ei skjønnsgruppe. Erfaringa er at denne prosessforma krev dommarar som har eit visst omfang av skjønnsaker. Tingrettsdommar i Lofthus er med i gruppa. Denne spesialiseringa sikrar eit godt fagleg miljø og gjer det enkelt å skifte dommar ved inhabilitetsliknande situasjonar. Det å kunne fordele sakene på spesialiserte dommarar uavhengig av rettsstad er viktig for å få ei god behandling av skjønna.

3.7 Utdrøningar i dagens struktur med to rettsstadar i ein Hordaland tingrett

- Reisetid mellom stadane – ca. 2 ½ time kvar veg i bil. Med offentleg kommunikasjon går det lengre tid. Kostbart å flytte dommarar og for partane kan det vere kostbart om saker flyttast, slik at det blir lengre reisetid for advokatane deira.
- Svært stor forskjell på dei to rettsstadane – ein av landets minste og ein av landets største rettsstadar. Ingen leiari på staden i Hardanger/Lofthus – då det berre er fire tilsette (kvar av 2 dommarar). Dette må løysast på annan måte ved formell og uformell dialog.
- Treng betre og faste lokale på Voss (digitaliserte) – saman med jordskifteretten.

Prosessten med å reversere domstolsreforma har også påverka samanslåingsarbeidet negativt.

Vi har også med generelle problem som påverkar moglegheita for god ressursutnytting mellom rettsstadane:

- Treng fleire rettslege verktøy til å pålegge partane fjernmøte – avhengig av lovendringar.
- Treng betre digitale hjelpemiddel og vidare digitalisering – avhengig av løyvingar.

4. Tidlegare Bergen tingrett og Hardanger tingrett – sakstilfang og effektivitetspotensiale

Frå punkt 3.1 i høringsbrevet med overskrift «Gjeninnføring av tidlegare domstolstruktur» gjevast att:

«Departementet understreker også at det ikke kan legges til grunn at det er noen sammenheng mellom saksbehandlingstid og domstolstørrelse. Riksrevisjonens undersøkelse viste at det var lengst saksbehandlingstid i noen av de største domstolene, for eksempel Bergen tingrett som på det tidspunktet var Norges største fullfaglige domstol etter sammenslåing med tidligere Nordhordland tingrett i 2017. Det sentrale for saksbehandlingstiden er forholdet mellom saksinngang og bemanning.»

Det er riktig at domstolane må tilførast tilstrekkeleg ressursar. Problemet er at nokre domstolar var så små, som Hardanger tingrett, at det er vanskeleg å ha et riktig tal på tilsette over tid. Dei seinare åra hadde Hardanger tingrett for lite saker i forhold til tilgjengelege ressursar.

For Hordaland tingrett (Bergen og Hardanger) vert dette godt kasta lys over i [Riksrevisjonen sin rapport om domstolane](#). Den viste at Bergen tingrett hadde eit effektivitetspotensiale på 0-10 % (potensiale for å behandle 10 % fleire saker), mens Hardanger tingrett hadde eit effektivitetspotensiale på 20-30 % (potensiale for å behandle 30 % fleire saker). Det at Hardanger tingrett ofte hadde kort saksbehandlingstid, men likevel eit effektiviseringspotensial på 30 %, var årsaka av at dei med to dommarar hadde for mange dommarar til for få saker. Tala for dei to domstolane for 2016-2020 viste at ein gjennomsnittleg dommar i Hardanger avgjorde om lag halvparten så mange sivile saker og straffesaker som ein gjennomsnittleg dommar i Bergen tingrett. Det seier ingenting om dugleik eller effektiviteten til den enkelte dommar. Det dette viser er at Hardanger tingrett er langt unna å ha tilstrekkeleg tilfang av saker til å sysselsette to dommarar, dersom dei er ein «sjølvstendig» domstol.

5. Konsekvensar for rettsstad Bergen som eigen domstol – og innbyggjarane i dei aktuelle kommunane

Tilbakeføring til 2020-domstolstrukturen vil ha liten betyding for dei tilsette på rettsstad Bergen. Dei fleste av dei grep vi har gjort i Hordaland tingrett vil Bergen fortsette med, sjølv utan same bruk av dommar og saksbehandlar frå Lofthus (Hardanger).

Uansett kva grep som gjerast, er det ein høgare terskel, både formelt og reelt, for å overlate sakene sine til ein annan domstol enn innanfor i same domstol. Dommarane på rettsstad Bergen vil ved å bli eigen domstol få litt mindre saker frå Hardanger. I tillegg vil dei sakene dommarane i Bergen måtte ta på grunn av formell inhabilitet i Hardanger tingrett i større grad bli sette i Bergen og ikkje i Hardanger. Reisebelastninga blir då mindre på dommarane i Bergen, med unntak for saker som går på Voss.

Innbyggjarane i kommunane som soknar til rettsstad Bergen vil ikkje merke nokon forskjell dersom Hardanger tingrett oppstår på nytt. Det blir i tilfelle meir indirekte ved at det er dyrare å ha to sorenskrivarar enn ein, og det offentlege sine midlar vil bli mindre effektivt brukte samla sett.

6. Særleg om konsekvensar for Voss herad - rettsstad Bergen

Det viktigaste unntaket for kommunane i rettsstad Bergen er Voss herad. Dei høyrer til rettsstad Bergen no, og høyrte til Bergen tingrett før siste strukturendring. Sjølv om Hardanger tingrett oppstår på nytt er det ikkje tvil om at Voss herad ønsker å høyre til same rettskrins som Bergen. Voss er lokalisert midt i rettskrinsen til både dagens Hordaland tingrett og Hordaland jordskifterett. Jordskifteretten har rettsstadar på Voss og i Bergen.

Både noverande struktur og at Hordaland jordskifterett har rettsstad på Voss, gir Hordaland tingrett ei enno betre moglegheit framover til å sette rett på Voss. Sorenskrivaren i Hordaland tingrett kan då enten bruke dommar frå Bergen eller frå Lofthus, men utan at innbyggjarane på Voss må reise til Hardanger. Dette skjer allereie i dag. For å enno betre kunne utnytte dette potensialet krev det betre lokale på Voss med digitaliserte rettssalar. Det gjer det også enklare å ha fast forsvarar/bistandsadvokat som er lokaliserte på Voss. Dei vil kunne betene saker både frå rettsstad Bergen og rettsstad Lofthus.

Hardangerrådet, som ikkje omfattar Voss herad, har spela inn at Voss herad kan overførast til Hardanger tingrett. Det har Voss herad både no og tidlegare, ikkje ønskt. I Voss herad ønsker dei å få behandla sine saker på Voss, og der det ikkje er hensiktsmessig å få sakene behandla i Bergen. Dersom Hardanger tingrett oppstår på nytt, er det ein fare for at færre saker blir behandla på Voss enn ved å behalde dagens struktur.

7. Konsekvensar for rettsstad Lofthus som eigen domstol – og innbyggjarane i dei aktuelle kommunane

Hardanger tingrett vil igjen bli Noreg sin minste domstol, med dei konsekvensar det har. Det vil då også vere ein større fare for at eit endra politisk fleirtal på Stortinget vil legge ned Hardanger tingrett enn at ein vil legge ned rettsstad Lofthus (Hardanger).

Internt kompetansearbeid i domstolen vil bli meir avgrensa. Hardanger tingrett vil bli avhengig av Domstoladministrasjonen sitt tilbod og samarbeid med andre domstolar. Dei vil ikkje i same grad som ein stor domstol kunne drive eit eige langsiktig kompetansearbeid som tek i vare dei lokale behova.

Det står fram som lite realistisk å tru at ein kan oppnå det same samarbeidet og ha same moglegheit for enkle løysingar ved sjukdom mv., ved å vere sjølvstendige domstolar. Det er ikkje Domstoladministrasjonen som er hindringa for det. Ein sorenskrivar vil og skal først og fremst legge til rette for at eigne tilsette kan gjere ein god jobb, og til beste for innbyggjarane i sin rettskrins. Erfaringa er at sorenskrivarar vil ha mindre innsikt i og forståing for behovet andre domstolar har, og vil i mindre grad prioritere å løyse oppgåver i ein annan domstol.

Sårbarheita i en så liten domstol som Hardanger tingrett er stor og då ikkje berre ved fråvær eller ved tilfeldige svingingar i arbeidet. Innbyggjarane i kommunane blir prisgjevne dei haldningar ein enkelt sorenskrivar har f.eks. til barn og foreldre, barnevernet, straffutmåling osv. I ein stor domstol brytast meiningar på ein heilt annan måte og ein blir nøydd til å ta innover seg andre impulsar. Kanskje er det også same sorenskrivar over mange år. Det hender at same familie har forskjellige saker som foreldretvist, inngrep frå barnevernet, straffesaker eller tilsvarande. Dei vil i mykje større grad måtte møte same dommar fleire gongar. På den andre sida vil den gjennomsnittlege innbyggjar (vanlege person), særleg etter at tinglysing og vigslar gjekk ut, i liten grad møte i tingretten. For dei vil det ha

lite å seie om det er ein sorenskrivar i Hardanger, så lenge det er tingrettsdommar og saksbehandlar der.

Sakstilfanget i Hardanger tingrett vil vere så lite at det ikkje kan forsvare å erstatte dommarfullmektigen med ein tingrettsdommar i tillegg til ein sorenskrivar.

8. Kan disse ulempene motverkast på andre måtar viss Hardanger tingrett oppstår på nytt?

Vi vil åtvare mot felles saksinntak eller overføring av saker utan at partar og domstolleiar får uttale seg. Utan ei felles leiing vil dette vere vanskeleg å gjennomføre på ein god måte, og tek ikkje partane sine behov i vare i dei enkelte sakene. Forslaga i høyringsnotatet om grep for å betre sakstilgangen til mindre domstolar, er svært bra summert opp i slutten av punkt 3.2.3 i høyringsnotatet:

«Forslagene vil også kunne utfordre den enkelte domstollederens selvstendighet og styring av ressursene. Felles saksinntak for flere rettskretser reiser også spørsmål om hvem som skal administrere en slik ordning.»

Å overføre nye kommunar til Hardanger tingrett sin rettskrins er spela inn av Hardangerrådet. Voss herad er ikkje aktuelt å overføre, jf. ovanfor. Den andre kommunen som er aktuell, i følge Hardangerrådet, er Samnanger. Eg er ikkje kjent med at Samnanger kommune har uttala seg. Dei er ikkje medlem i Hardangerrådet. Ei slik overføring føreset at alle saker frå Samnanger går på den ikkje bemanna rettsstaden Norheimsund. Dersom nokre saker går på Lofthus, vil det vere eit mykje dårlegare tilbod for innbyggjarane i Samnanger enn å reise til Bergen. Uansett er Samnanger kommune så pass liten, 2.501 innbyggjarar, at ei slik overføring til Hardanger ikkje vil hjelpe på overbemanninga i ein framtidig Hardanger tingrett.

Vi har tidlegare erfart kva ein kan oppnå med eit samarbeid mellom to tingrettar. Bergen tingrett og Nordhordland tingrett hadde eit utstrekt samarbeid før samanslåinga i 2017. Sjølv om Nordhordland tingrett var den minste domstolen, var det 27 tilsette der, medan Bergen tingrett hadde eit 60-tals tilsette. Det kan likevel ikkje måle seg med å vere ein organisasjon. Det gir ei heilt anna moglegheit til felles bruk av samla ressursar. Vidare kan kompetansearbeidet på ein heilt annan måte spissast og drivast over tid.

9. Sorenskrivar i Hordaland tingrett sitt syn summert opp

Eg meiner at det beste er å behalde dagens struktur og ikkje gå tilbake til to domstolar.

Det er viktig å få ro rundt domstolstrukturen utan risiko for stadig nye endringar av domstolstrukturen i åra framover. Oppretting på nytt av små tingrettar som Hardanger tingrett, vil føre til at det innan få år er behov for ei ny endring av domstolstrukturen. Trass i at domstolsstrukturen har vore diskutert i årevis er eg ikkje kjent med at det har kome fram noko anna forslag på å styrke dei aller minste domstolane på ein realistisk måte, og på ein måte som ikkje går ut over brukarane. Det er lite produktivt for domstolane å fortsette med ein langvarig strukturdebatt. Ein kontinuerleg strukturdebatt, med fare for endringar og tilbakeføringar, vil over tid vere uheldig for domstolane sin uavhengighet og tillit som tredje statsmakt. Domstolane si hovudoppgåve er å sikre og fremje rettstryggleiken og verne om rettssamfunnet, ikkje å vere ein del av distriktpolitikken, sjølv om den også er viktig.

Vi oppmodar difor Stortinget til no å finne eit breitt politisk forlik som tek i vare dei forskjellige syn i saka på ein god og grunnleggande måte.

Mogleg grep kan vere å lovfeste dagens struktur med rettskrins og bemanne rettsstadar i domstollova. Endringar vil krevje lovendring i Stortinget. Det kan også lovfestast at rettsstadar med fire eller færre dømmande årsverk ikkje skal få redusert dagens bemanning – utan ei lovendring. Det vil vere uproblematisk for Hordaland tingrett og gjer at dommarfullmektigstillinga på Lofthus trygt kan gjerast om til tingrettsdommar. Det bør ikkje fastsetjast at det skal vere eigen leiar på alle rettsstadar. Tingrettane er så forskjellige. Når det er så få tilsette som fire er det lite hensiktsmessig med lokal leiar som har personalansvar, men må løysast med lokal kontakt og jamlege møte med leiargruppa.

Vi har ingen innvendingar mot at tilgang til felles leiing vert avgrensa. Er det over tid behov for felles leiing, bør ein heller velje dagens ordning med fleire rettsstadar i ein tingrett. Dersom det er eit kortvarig behov kan tingrettsdommar eller ein annan sorenskrivar, konstituerast som sorenskrivar.

Domstolane har i dag mange uløyste ressursproblem, som det er viktig at ein no får alt fokus på. Dette gjeld særleg behovet for å fortsette det digitale løftet som er starta. Opptak av lyd- og bilete frå rettssaker er ein viktig garanti for rettstryggleiken og vil gje meir effektiv ankebehandling. Det må løyvast midlar til dette.

Dersom det blir reversering, har vi eit ønske om å halde fram med namnet Hordaland tingrett på rettsstad Bergen. Det er svært arbeidskrevjande og kostbart å byte namn igjen. Rettsstad Lofthus vil då bli Hardanger tingrett.

Hordaland tingrett den 26. april 2022.

Håkon Rastum
sorenskrivar